

Botkyrka kommun
Rektorn vid Banslättsskolan

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Banslättsskolan
i Botkyrka kommun

Tillsyn i Banslättsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Botkyrka kommun under hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Banslättsskolan besöktes av Skolinspektionen den 17 oktober 2012.

Fakta om skolan

Banslättsskolan ligger i området Tullinge i Botkyrka kommun. Skolan har elever i förskoleklass samt i grundskolan årskurs 1-5. Merparten av skolans verksamhet ligger förlagd till bostadsområdet Banslätt. Läsåret 2012/13 ansvarar dock skolan även för barn i förskoleklass och årskurs 1 som undervisas i lokaler i det nybyggda området Riksten. Området ligger ungefär 5 kilometer från Banslättsskolans huvudbyggnad. Vid tidpunkten tillfället för tillsynen har skolan 456 barn och elever, varav 51 i Riksten. Ansvaret för skolan vilar på rektorn som till sin hjälp har en biträdande rektor. Biträdande rektorn ansvarar för den dagliga driften av verksamheten i Riksten.

Enligt den nationella uppföljningsstatistiken (SIRIS) nådde mellan 96 och 100 procent av eleverna kravnivåerna i de nationella ämnesproven i årskurs 3 i matematik år 2011. Detta är genomgående bättre än motsvarande resultat för riket. I svenska uppnådde mellan 87 och 100 procent av eleverna i årskurs 3 kravnivåerna i de nationella ämnesproven. I två av delproven i svenska, Skrivuppgift: stavning och interpunktion samt Skrivuppgift: läsbarhet ligger resultatet under riksgenomsnittet. I det sistnämnda delprovet nådde 89 procent av eleverna i årskurs 3 kravnivån, jämfört med 96 procent för riket som helhet. I båda de aktuella delproven var pojkarnas resultat sämre än flickornas.

Enligt kommunens resultatsammanställning för Banslättsskolan uppnådde totalt 92 procent av eleverna i årskurs 3 samtliga kravnivåer i nationella ämnesprovet matematik. I det nationella ämnesprovet i svenska nådde 66 procent av eleverna samtliga kravnivåer. Av kommunens resultatsammanställning framkommer att pojkarna har bättre resultat än flickorna på de nationella ämnesproven i årskurs 3.

Enligt kommunens sammanställning för Banslättsskolan uppnådde mellan 85 och 100 procent av eleverna i årskurs 5 år 2011 målen i alla ämnen. I biologi, hem- och konsumentkunskap, musik och teknik nådde samtliga elever målen. Lägst är resultatet i matematik där 85 procent av eleverna nådde målen. Till skillnad från resultaten i årskurs 3 är det flickorna i årskurs 5 i Banslättsskolan som genomgående har lägre måluppfyllelse än pojkarna. I matematik i årskurs 5 nådde till exempel endast 77 procent av flickorna målen, jämfört med 93 pro-

cent av pojkarna. Motsvarande skillnader framkommer även i ämnena engelska, svenska samt i de natur- och samhällsorienterande ämnena.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Banslättsskolan visar att rektorn har god kännedom om verksamheten.

Lärarna utarbetar skriftliga individuella utvecklingsplaner med omdömen i samtliga ämnen, och det pågår ett arbete för att säkerställa likvärdig bedömning. För de elever som är i behov av särskilt stöd utarbetas åtgärdsprogram. Beslut om åtgärdsprogram är delegerat till elevens mentor i samråd med skolans speciallärare. Rektorn informeras alltid då ett åtgärdsprogram utarbetas.

Av Skolinspektionens enkät till årskurs 5 våren 2012 framkommer att eleverna generellt är nöjda med sin studiesituation. Den övervägande majoriteten av eleverna uppger att de känner sig trygga, har inflytande på sin undervisning och att skolarbetet är intressant. Ungefär en tredjedel av eleverna svarar dock att det "stämmer ganska bra" på påståendet "på lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet." En anmälan om bristande studiero har även inkommit till Skolinspektionen.

Vid Skolinspektionens besök lyftes frågan om studiero med skolledningen, företrädare för arbetslagen samt företrädare för skolans elevråd. Skolinspektionen har även tagit del av Banslättsskolans elevhälsoplan för läsåret 2011/12. Av samtal och intervjuer med skolledningen och lärare framkommer att det ibland kan förekomma prat eller diskussioner i samband med grupparbeten i klassrummet. Både eleverna och de vuxna på skolan framhåller att skolan är trångbodd och att detta ibland kan påverka studieron. Enligt skolledningen och lärarna följer skolan rutinerna i elevhälsoplanen. Där ingår bland annat att uppmärksamma, utreda och åtgärda situationer som kan påverka studieron i klassrummet negativt. Av intervjun med skolledningen framkommer vidare att skolledningen arbetar för att säkerställa att skolans begränsade utrymme inte påverkar elevernas möjligheter att ta till sig undervisningen. Sammantaget framkommer av utredningen att rektorn och lärarna vidtar de omedelbara eller tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende.

Eleverna vid Banslättsskolan uppnår generellt goda kunskapsresultat. Tillsynen visar dock att det finns brister i skolledningens uppföljning och utvärdering av måluppfyllelsen på en skolövergripande nivå. Skolledningen har till exempel inte systematiskt följt upp eller analyserat de återkommande skillnaderna i resultat mellan flickor och pojkar i årskurs 3 och 5. Den låga andelen

elever som nådde kravnivån i svenska i årskurs 3 år 2011 (sammanlagt 66 procent) har inte heller systematiskt analyserats.

Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Botkyrka kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 1 februari 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Botkyrka kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Se till att rektorn tar ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen.

Motivering

Enligt skollagen ska ett systematiskt kvalitetsarbete bestående av planering, uppföljning och utvärdering av verksamheten genomföras på skolnivå. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Rektorn ansvarar för att ett kvalitetsarbete genomförs i enlighet med lagen.

Av kommunens resultatsammanställning för Banslättskolan framkommer att endast 66 procent av eleverna i årskurs 3 uppnådde samtliga kravnivåer på det nationella ämnesprovet i svenska år 2011. Vidare framkommer att pojkarna generellt har bättre resultat än flickorna på de nationella ämnesproven i årskurs 3. I årskurs 5 i Banslättskolan är det återigen flickorna som år 2011 har lägre måluppfyllelse än pojkarna. I ämnet matematik i årskurs 5 nådde till exempel endast 77 procent av flickorna målen, jämfört med 93 procent av pojkarna. Motsvarande skillnader mellan könen framkommer även i ämnena engelska, svenska samt i de natur- och samhällsorienterande ämnena.

I intervju med rektorn, företrädare för arbetslagen och av inskickade dokument framgår att skolan har rutiner för ett systematiskt kvalitetsarbete, men att skolan saknar dokumenterad analys på skolövergripande nivå av elevernas måluppfyllelse. Under rektors ledning genomför arbetslagen, ämneslagen och företrädare för skolans fritidshem till exempel varje termin en utvärdering av det egna arbetet. Arbets- och ämneslagens reflektioner samlas därefter in av rektorn och sammanfattas bland annat i skolans arbetsplan för kommande läsår. Av skolans arbetsplan framgår dock endast generella mål- och utvecklingsområden, som till exempel "öka elevernas måluppfyllelse." Av dokumentation samt intervjuer med skolledning och lärare framkommer att det är otydligt vilken måluppfyllelse som ska öka. Åtgärderna i skolans arbetsplan är också i flertalet fall allmänt hållna, till exempel "samsyn kring bedömning kollektivt och individuellt" eller "ta tillvara arbetslagets olika kompetenser."

Av intervjun med skolledningen samt inkommen dokumentation framkommer flera exempel på att skolan genomför konkreta åtgärder med syfte att förbättra måluppfyllelsen. Skolans förskollärare har till exempel samverkat med lärarna i årskurs 1 avseende vilka av eleverna som i årskurs 1 får förstärkt språkutvecklande undervisning enligt Bornholmsmodellen. Skolan har även utifrån elevernas resultat anpassat eller ändrat läromedel i matematik. Bakgrunden till dessa åtgärder samt analysen som åtgärderna bygger på finns dock inte dokumenterad. Skolinspektionen vill i detta sammanhang framhålla att det är viktigt att skolans måluppfyllelse analyseras på en skolövergripande nivå samt över tid. Att sådana analyser genomförs och dokumenteras är nödvändigt för att vidtagna åtgärder ska kunna utvärderas och få önskad effekt.

Utredningen visar att det på Banslättsskolan inte bedrivs ett tillräckligt systematiskt kvalitetsarbete bestående av uppföljning och utveckling av utbildningen. Kvalitetsarbetet är inte heller tillräckligt dokumenterat. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Botkyrka kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 4–6 §§ skollagen.

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Botkyrka kommun en anmärkning.

Botkyrka kommun ska vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa de vidtagna åtgärderna till Skolinspektionen senast den 1 februari 2013.

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att eleverna har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.

Motivering

Av skollagen framgår att elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

Skolinspektionen konstaterar att eleverna i Banslättsskolan vid tillsynstillfället inte har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval. Detta försvårar till exempel för eleverna i årskurs 5 att få rätt information om språkval.

Vid faktagranskning förtydligar rektorn att rektorn själv har tidigare erfarenhet av studie- och yrkesvägledning, bland annat som ansvarig för studie- och yrkesvägledningfunktionen vid en tidigare anställning. Vid tillsynstillfället har rektorn inte den rollen på Banslättsskolan. Men Skolinspektionen bedömer att rektorn sammantaget har sådan kompetens att elevernas behov av vägledning inför framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. De ovan beskrivna bristerna i bedöms därför som mindre allvarliga. Huvudmannen Botkyrka kommun tilldelas en anmärkning.

Författning

2 kap. 29 § skollagen, Lgr 11 2.6 Övergripande mål och riktlinjer, Skolan och omvärlden / Lpo 94 2.6 Mål och riktlinjer, Skolan och omvärlden.

Avstående från ingripande

Vid tillsynen har konstaterats brister för vilka Skolinspektionen avstår från ingripande i enlighet med 26 kap. 12 § skollagen (2010:800).

Särskilt stöd

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärder ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Enligt skollagen ska åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärder ska följas upp och utvärderas.

Vid tillsynsbesöket tog Skolinspektionen del av några av de åtgärdsprogram som utarbetats i Banslättskolan under läsåret 2011/2012. I flertalet av dessa anges konkreta och utvärderingsbara åtgärder. Elevens behov är dock inte tydligt beskrivna i samtliga åtgärdsprogram. Koppling till kunskapskraven saknas i flertalet fall och elevens "mål och delmål" beskrivs ofta på ett allmänt hållet sätt, till exempel "öka sin förståelse för det engelska språket" eller "befästa bas-kunskaper".

Vid faktagranskning inkommer rektorn med aktuella åtgärdsprogram från läsåret 2012/13. I dessa åtgärdsprogram anges vilka elevens behov är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärder ska följas upp och utvärderas. I samtliga åtgärdsprogram för läsåret 2012/13 som Skolinspektionen tagit del av är kopplingen tydlig mellan kunskapskraven och elevens behov. Vidare anger de aktuella åtgärdsprogrammen när, hur och av vem som åtgärdsprogrammet ska följas upp.

Sammantaget framgår av utredningen att Banslättskolans åtgärdsprogram under tidigare läsår inte tillräckligt tydligt angav vilka elevens behov är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärder ska följas upp och utvärderas. I samband med tillsynen och faktagranskningen framkommer dock att skolans åtgärds

program för detta läsår uppfyller författningarnas krav. Då huvudmannen genom rektorn vidtagit rättelse avstår Skolinspektionen från ingripande.

Författning

3 kap. 9 § skollagen.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Ulrika Palm.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Enhetschef

Ylva Johnsson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser

och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).